

**Η ΕΝΙΑΙΑ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ
4^ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ**

Συνήλθε στην έδρα της στις 11 Οκτωβρίου 2023 με την εξής σύνθεση: Βασιλική Καραδήμα Πρόεδρος, Μαρία Μανδράκη Εισηγήτρια και Μαργαρίτα Κανάβα, Μέλη.

Για να εξετάσει την από 01.09.2023 (ημερομηνία ανάρτησης στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού στο ΕΣΗΔΗΣ) με ΓΑΚ ΕΑΔΗΣΥ 1327/01.09.2023 προδικαστική προσφυγή της ένωσης εταιρειών απαρτιζόμενης από την εταιρεία με την επωνυμία «...», που εδρεύει στο «...» και της εταιρείας με την επωνυμία «...», και τον διακριτικό τίτλο «...», που εδρεύει στο «...», όπως εκπροσωπείται νόμιμα.

Κατά του «...» (εφεξής «αναθέτουσα αρχή») και δη κατά της με αριθμ. 16143/23.08.2023 απόφασης της ως άνω αναθέτουσας αρχής με θέμα: «Απόφαση αποδοχής και έγκρισης των 1ου 13265/30.06.2023 και 2ου 14684/24.07.2023, πρακτικών της αποσφράγισης και αξιολόγησης των τεχνικών προσφορών στα πλαίσια της υπ. αρ. «...» (ΑΔΑΜ: «...») Διακήρυξης Διεθνούς Διαγωνισμού αξίας άνω των ορίων με σκοπό τη σύναψη σύμβασης για την «...», καθ' ο μέρος απερρίφθη η προσφορά της.

Η συζήτηση άρχισε, αφού άκουσε την Εισηγήτρια.

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα,
σκέφτηκε κατά τον Νόμο

1. Επειδή, για την άσκηση της προσφυγής, έχει καταβληθεί το νόμιμο παράβολο, σύμφωνα με τα άρθρα 363 του ν. 4412/2016 και 5 του π.δ. 39/2017, ποσού 6.760,00 ευρώ (βλ. ηλεκτρονικό παράβολο με κωδικό «...» και την εκτύπωση από τη σελίδα της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων του Υπουργείου Οικονομικών με την ένδειξη «ΔΕΣΜΕΥΜΕΝΟ»).

Αριθμός απόφασης: 1578 /2023

2. Επειδή, ο ένδικος διαγωνισμός, ως εκ του αντικειμένου του και της προϋπολογισθείσας δαπάνης, εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του ν. 4412/2016 (Α' 147) και η ένδικη διαφορά διέπεται από τις διατάξεις του Βιβλίου IV αυτού, περί έννομης προστασίας κατά τη σύναψη δημοσίων συμβάσεων.

3. Επειδή, όπως προκύπτει από τα μηνύματα που έχουν αναρτηθεί μέσω του συνδέσμου «Επικοινωνία» στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού στο Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ. (με α/α συστήματος «...»), η προσφυγή ασκήθηκε εμπροθέσμως και εν γένει παραδεκτώς. Επέκεινα, η αναθέτουσα αρχή, διά του με αριθμ. πρωτ. 17123/15.09.2023 εγγράφου της, αποστέλλει τις απόψεις της επί της προκείμενης προσφυγής, αναρτώντας το σχετικό έγγραφο στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού στο Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ, στις 15.09.2023, ωστόσο ως εμφανίζεται στον σύνδεσμο «Επικοινωνία» του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού στο Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ, το ως άνω σχετικό έγγραφο των απόψεων κοινοποιείται στις 15.09.2023 μόνο σε όλα τα μέλη της επιτροπής και της ΕΑΔΗΣΥ (βλ. σχετικό έγγραφο ΕΣΗΔΗΣ). Ενόψει αυτών και ανεξαρτήτως εάν, όπως ισχυρίζεται βασίμως η προσφεύγουσα διά του υποβληθέντος υπομνήματος της, δεν της κοινοποιήθηκαν μέσω του συνδέσμου «Επικοινωνία» του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού στο Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ., ως απαιτείται, οι προαναφερόμενες απόψεις της αναθέτουσας αρχής, εφόσον η ίδια έλαβε γνώση αυτών στις 21.09.2023, εμπροθέσμως και παραδεκτώς υποβάλλει το υπόμνημά της στις 26.09.2023, το οποίο και εξετάζεται επί της ουσίας.

4. Επειδή, με την με αριθμ. πρωτ. «...» διακήρυξη προκηρύχθηκε ανοικτός ηλεκτρονικός άνω των ορίων διαγωνισμός με σκοπό τη σύναψη σύμβασης για την «...», με κριτήριο ανάθεσης τη πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει της βέλτιστης σχέσης ποιότητας – τιμής, εκτιμώμενου προϋπολογισμού 1.352.000,00 ευρώ μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ, ο οποίος διαγωνισμός αναρτήθηκε στο Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ.) στις 28.04.2023 με Α.Δ.Α.Μ. «...», καθώς και στη διαδικτυακή πύλη του ΕΣΗΔΗΣ, όπου έλαβε συστημικό αριθμό «...». Στον εν λόγω διαγωνισμό έλαβαν μέρος δύο (2) οικονομικοί φορείς, η

Αριθμός απόφασης: 1578 /2023

προσφεύγουσα ένωση και η ένωση εταιρειών απαρτιζόμενη από την εταιρεία με την επωνυμία «...», την εταιρεία με την επωνυμία «...» και την εταιρεία με την επωνυμία «...». Διά της προσβαλλομένης και κατ' αποδοχήν των πρακτικών 1 και 2 της επιτροπής, περί ελέγχου των δικαιολογητικών συμμετοχής και τεχνικής προσφοράς, αποφασίσθηκε η απόρριψη από την προκείμενη διαγωνιστική διαδικασία, της προσφοράς της προσφεύγουσας ένωσης εταιρειών, διότι, ως αποτυπώνεται στη προσβαλλομένη, η ως άνω ένωση εταιρειών δεν ανταποκρίθηκε εμπρόθεσμα στην κλήση σε παροχή διευκρινίσεων, την οποία απηύθυνε η αναθέτουσα αρχή με το υπ' αρ. 13431/04.07.2023 έγγραφό της, συμφώνως προς τα οριζόμενα στην παράγραφο 2.4.6. «Λόγοι απόρριψης προσφορών» της σχετικής διακήρυξης. Προσέτι, η προσφεύγουσα, μετά προδήλου εννόμου συμφέροντος στρέφεται διά της ασκηθείσας προσφυγής της κατά της ανωτέρω προσβαλλομένης απόφασης, καθ' ο μέρος απερρίφθη η προσφορά της.

5. Επειδή, πιο συγκεκριμένα η προσφεύγουσα διατείνεται διά της προσφυγής της ότι η προσβαλλομένη είναι ακυρωτέα στο σύνολο της διότι έχει εκδοθεί κατά παράβαση του νόμου και κατά υπέρβαση των άκρων ορίων διακριτικής ευχέρειας της αναθέτουσας αρχής. Ισχυρίζεται ειδικότερα η προσφεύγουσα ότι το αίτημα διευκρίνησης της αναθέτουσας αρχής σχετικά με την υποβολή από τη προσφεύγουσα της εξουσιοδότησης υπογραφής ΕΕΕΣ και εκπροσώπησης του «...» του «...» που δηλώνεται από αυτή ως τρίτος, ερείδεται σε ανύπαρκτη ασάφεια ή έλλειψη στοιχείου της προσφοράς ή στοιχείου που τίθεται εκ περισσού και δεν ζητείται από το ΕΕΕΣ, διότι αφενός είναι γνωστά στην αναθέτουσα αρχή, αφετέρου δεν επηρεάζουν τη σαφήνεια και πληρότητα της προσφοράς και δη επί ποινή αποκλεισμού. Συναφώς υποστηρίζει η προσφεύγουσα ότι αφ' ης στιγμής ο Πρόεδρος της «...» του υπεργολάβου της «...» υπογράφει το υποβληθέν ΕΕΕΣ του διαγωνισμού ως Πρόεδρος της «...», και βάσει σαφούς διάταξης νόμου είναι ο νόμιμος εκπρόσωπος αυτού, δεν απαιτείτο διευκρίνηση ή συμπλήρωση του φακέλου της, με σχετικό έγγραφο εξουσιοδότησης του προς εκπροσώπηση και υπογραφή. Επομένως, κατά τα ιστορούμενα στη προσφυγή, η μη εμπρόθεσμη ανταπόκριση της προσφεύγουσας στο αίτημα της αναθέτουσας αρχής προς παροχή διευκρινίσεων δεν οδηγεί σε αποκλεισμό της

Αριθμός απόφασης: 1578 /2023

προσφοράς της, διότι τούτο προϋποθέτει το ανωτέρω αίτημα να είναι σύννομο. Κατά δεύτερον ισχυρίζεται η προσφεύγουσα ότι κατά παράβαση του οικείου κανονιστικού και νομοθετικού πλαισίου προέβη η αναθέτουσα αρχή στην αξιολόγηση των τεχνικών προσφορών των συμμετεχόντων και δη, πριν από την κρίση της για την απόρριψη της προσφοράς της. Περαιτέρω υποστηρίζει η προσφεύγουσα ότι η άρνηση χορήγησης παράτασης στο σχετικό αίτημα της προς παροχή των ζητηθεισών διευκρινήσεων, υπερακοντίζει την αρχή της αναλογικότητας, της χρηστής διοίκησης και της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης του διοικούμενου.

6. Επειδή, στην διακήρυξη, η οποία αποτελεί κανονιστική πράξη, διέπει το διαγωνισμό και δεσμεύει τόσο την αναθέτουσα αρχή, η οποία διενεργεί αυτόν (βλ. ενδεικτικά ΕΣ Πράξεις VI Τμήματος 78/2007, 19/2005, 31/2003), όσο και τους διαγωνιζόμενους, ως ειδικότερη μάλιστα διάταξη κατισχύει τυχόν αντίθετων διατάξεων (ΔΕφΑθ 279/2019) του Νόμου, ορίζονται τα εξής αναφορικά με τα τιθέμενα ζητήματα: «1.3 Συνοπτική Περιγραφή φυσικού και οικονομικού αντικείμενου της σύμβασης Αντικείμενο της σύμβασης είναι η «...» στο πλαίσιο της Δράσης «...» που έχει ενταχθεί στο «...» που χρηματοδοτείται από τον «...». Η παρούσα διακήρυξη αφορά τα κάτωθι υποέργα (εφεξής «Πακέτα Εργασίας») του έργου «...» της Δράσης «...», [...] «Πακέτο Εργασίας»: «...», [...] Προσφορές γίνονται αποδεκτές μόνο για το σύνολο των ως άνω «Πακέτων Εργασίας». [...] 2.2.6 Τεχνική και επαγγελματική ικανότητα Α) [...] Β) Ο υποψήφιος πρέπει να διαθέτει ανθρώπινο δυναμικό ικανό για να φέρει σε πέρας επιτυχώς τις απαιτήσεις του Έργου, σε όρους απαιτούμενης εξειδίκευσης, επαγγελματικών προσόντων και εμπειρίας, ήτοι να συστήσει Ομάδα Έργου (ΟΕ), με κατ' ελάχιστον την ακόλουθη σύνθεση και τα ακόλουθα προσόντα: [...] 2.2.8 Στήριξη στην ικανότητα τρίτων – Υπεργολαβία 2.2.8.1. Στήριξη στην ικανότητα τρίτων Οι οικονομικοί φορείς μπορούν, όσον αφορά τα κριτήρια της οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας (της παραγράφου 2.2.5) και τα σχετικά με την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα (της παραγράφου 2.2.6), να στηρίζονται στις ικανότητες άλλων φορέων, ασχέτως της νομικής φύσης των δεσμών τους με αυτούς. [...] Ειδικά, όσον αφορά στα κριτήρια επαγγελματικής ικανότητας που σχετίζονται με τους τίτλους σπουδών και τα επαγγελματικά προσόντα

Αριθμός απόφασης: 1578 /2023

που ορίζονται στην περίπτωση στ' του Μέρους ΙΙ του Παραρτήματος ΧΙΙ του Προσαρτήματος Α' του ν. 4412/2016 ή με την σχετική επαγγελματική εμπειρία, οι οικονομικοί φορείς, μπορούν να στηρίζονται στις ικανότητες άλλων φορέων, μόνο, εάν οι τελευταίοι θα εκτελέσουν τις εργασίες ή τις υπηρεσίες για τις οποίες απαιτούνται οι συγκεκριμένες ικανότητες. [...]

2.2.8.2. Υπεργολαβία Ο οικονομικός φορέας αναφέρει στην προσφορά του το τμήμα της σύμβασης που προτίθεται να αναθέσει υπό μορφή υπεργολαβίας σε τρίτους, καθώς και τους υπεργολάβους που προτείνει. [...]

2.2.9.1 Προκαταρκτική απόδειξη κατά την υποβολή προσφορών Προς προκαταρκτική απόδειξη ότι οι προσφέροντες οικονομικοί φορείς: α) δεν βρίσκονται σε μία από τις καταστάσεις της παραγράφου 2.2.3 και β) πληρούν τα σχετικά κριτήρια επιλογής των παραγράφων 2.2.4, 2.2.5, 2.2.6 και 2.2.7 της παρούσης, προσκομίζουν κατά την υποβολή της προσφοράς τους ως δικαιολογητικό συμμετοχής, το προβλεπόμενο από το άρθρο 79 παρ. 1 και 3 του ν. 4412/2016 Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ), σύμφωνα με το επισυναπτόμενο στην παρούσα Παράρτημα ΙΙΙ, το οποίο ισοδυναμεί με ενημερωμένη υπεύθυνη δήλωση, με τις συνέπειες του ν. 1599/1986. [...] Το ΕΕΕΣ φέρει υπογραφή με ημερομηνία εντός του χρονικού διαστήματος κατά το οποίο μπορούν να υποβάλλονται προσφορές. [...] Ως εκπρόσωπος του οικονομικού φορέα νοείται ο νόμιμος εκπρόσωπος αυτού, όπως προκύπτει από το ισχύον καταστατικό ή το πρακτικό εκπροσώπησής του κατά το χρόνο υποβολής της προσφοράς ή το αρμοδίως εξουσιοδοτημένο φυσικό πρόσωπο να εκπροσωπεί τον οικονομικό φορέα για διαδικασίες σύναψης συμβάσεων ή για συγκεκριμένη διαδικασία σύναψης σύμβασης. [...]

2.2.9.2 Αποδεικτικά μέσα [...] Β.6. Για την απόδειξη της νόμιμης εκπροσώπησης, στις περιπτώσεις που ο οικονομικός φορέας είναι νομικό πρόσωπο και εγγράφεται υποχρεωτικά ή προαιρετικά, κατά την κείμενη νομοθεσία, και δηλώνει την εκπροσώπηση και τις μεταβολές της σε αρμόδια αρχή (πχ ΓΕΜΗ), προσκομίζει σχετικό πιστοποιητικό ισχύουσας εκπροσώπησης, το οποίο πρέπει να έχει εκδοθεί έως τριάντα (30) εργάσιμες ημέρες πριν από την υποβολή του, εκτός αν αυτό φέρει συγκεκριμένο χρόνο ισχύος. [...] Στις λοιπές περιπτώσεις τα κατά περίπτωση νομιμοποιητικά έγγραφα σύστασης και νόμιμης εκπροσώπησης (όπως καταστατικά, πιστοποιητικά μεταβολών,

Αριθμός απόφασης: 1578 /2023

αντίστοιχα ΦΕΚ, αποφάσεις συγκρότησης οργάνων διοίκησης σε σώμα, κλπ., ανάλογα με τη νομική μορφή του οικονομικού φορέα), συνοδευόμενα από υπεύθυνη δήλωση του νόμιμου εκπροσώπου ότι εξακολουθούν να ισχύουν κατά την υποβολή τους. [...] Όσον αφορά τα φυσικά πρόσωπα, εφόσον έχουν χορηγηθεί εξουσίες σε τρίτα πρόσωπα, προσκομίζεται εξουσιοδότηση του οικονομικού φορέα. [...] 2.4 Κατάρτιση - Περιεχόμενο Προσφορών 2.4.1 Γενικοί όροι υποβολής προσφορών Οι προσφορές υποβάλλονται με βάση τις απαιτήσεις που ορίζονται στο Παράρτημα Ι της Διακήρυξης για όλες τις περιγραφόμενες υπηρεσίες. Δεν επιτρέπονται εναλλακτικές προσφορές. [...] 2.4.3 Περιεχόμενα Φακέλου «Δικαιολογητικά Συμμετοχής- Τεχνική Προσφορά» 2.4.3.1 Δικαιολογητικά Συμμετοχής Τα στοιχεία και δικαιολογητικά για την συμμετοχή των προσφερόντων στη διαγωνιστική διαδικασία περιλαμβάνουν με ποινή αποκλεισμού τα ακόλουθα υπό α και β στοιχεία: α) το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ), όπως προβλέπεται στις παρ. 1 και 3 του άρθρου 79 του ν. 4412/2016 και τη συνοδευτική υπεύθυνη δήλωση με την οποία ο οικονομικός φορέας δύναται να διευκρινίζει τις πληροφορίες που παρέχει με το ΕΕΕΣ σύμφωνα με την παρ. 9 του ίδιου άρθρου, β) [...] 2.4.3.2 Τεχνική Προσφορά Η τεχνική προσφορά θα πρέπει να περιλαμβάνει όλα τα έγγραφα / στοιχεία που αναφέρονται αναλυτικά στο Παράρτημα V και να καλύπτει όλες τις απαιτήσεις και τις προδιαγραφές που έχουν τεθεί από την αναθέτουσα αρχή στο Παράρτημα Ι «Αναλυτική Περιγραφή Φυσικού και Οικονομικού Αντικειμένου της Σύμβασης», περιγράφοντας ακριβώς πώς οι συγκεκριμένες απαιτήσεις και προδιαγραφές πληρούνται. [...] Οι οικονομικοί φορείς αναφέρουν το τμήμα της σύμβασης που προτίθενται να αναθέσουν υπό μορφή υπεργολαβίας σε τρίτους, καθώς και τους υπεργολάβους που προτείνουν. [...] 2.4.6 Λόγοι απόρριψης προσφορών Η αναθέτουσα αρχή με βάση τα αποτελέσματα του ελέγχου και της αξιολόγησης των προσφορών, απορρίπτει, σε κάθε περίπτωση, προσφορά: α) η οποία αποκλίνει από απαραίτους όρους περί σύνταξης και υποβολής της προσφοράς, ή δεν υποβάλλεται εμπρόθεσμα με τον τρόπο και με το περιεχόμενο που ορίζεται στην παρούσα και συγκεκριμένα στις παραγράφους 2.4.1 (Γενικοί όροι υποβολής προσφορών), 2.4.2. (Χρόνος και τρόπος υποβολής προσφορών), 2.4.3. (Περιεχόμενο

Αριθμός απόφασης: 1578 /2023

φακέλων δικαιολογητικών συμμετοχής, τεχνικής προσφοράς), 2.4.4. (Περιεχόμενο φακέλου οικονομικής προσφοράς, τρόπος σύνταξης και υποβολής οικονομικών προσφορών), 2.4.5. (Χρόνος ισχύος προσφορών), 3.1. (Αποσφράγιση και αξιολόγηση προσφορών), 3.2 (Πρόσκληση υποβολής δικαιολογητικών προσωρινού αναδόχου) της παρούσας, β) η οποία περιέχει ατελείς, ελλιπείς, ασαφείς ή λανθασμένες πληροφορίες ή τεκμηρίωση, συμπεριλαμβανομένων των πληροφοριών που περιέχονται στο ΕΕΕΣ, εφόσον αυτές δεν επιδέχονται συμπλήρωσης, διόρθωσης, αποσαφήνισης ή διευκρίνισης ή, εφόσον επιδέχονται, δεν έχουν αποκατασταθεί από τον προσφέροντα, εντός της προκαθορισμένης προθεσμίας, σύμφωνα το άρθρο 102 του ν. 4412/2016 και την παρ. 3.1.2.1 της παρούσας διακήρυξης, γ) για την οποία ο προσφέρων δεν παράσχει τις απαιτούμενες εξηγήσεις, εντός της προκαθορισμένης προθεσμίας ή η εξήγηση δεν είναι αποδεκτή από την αναθέτουσα αρχή σύμφωνα με την παρ. 3.1.2.1 της παρούσας και τα άρθρα 102 και 103 του ν. 4412/2016, [...] 3.1.2 Αξιολόγηση προσφορών 3.1.2.1 Μετά την κατά περίπτωση ηλεκτρονική αποσφράγιση των προσφορών η Αναθέτουσα Αρχή προβαίνει στην αξιολόγηση αυτών, μέσω των αρμόδιων πιστοποιημένων στο ΕΣΗΔΗΣ οργάνων της, εφαρμοζόμενων κατά τα λοιπά των κειμένων διατάξεων. Η αναθέτουσα αρχή, τηρώντας τις αρχές της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας, ζητά από τους προσφέροντες οικονομικούς φορείς, όταν οι πληροφορίες ή η τεκμηρίωση που πρέπει να υποβάλλονται είναι ή εμφανίζονται ελλιπείς ή λανθασμένες, συμπεριλαμβανομένων εκείνων στο ΕΕΕΣ, ή όταν λείπουν συγκεκριμένα έγγραφα, να υποβάλλουν, να συμπληρώνουν, να αποσαφηνίζουν ή να ολοκληρώνουν τις σχετικές πληροφορίες ή τεκμηρίωση, εντός προθεσμίας όχι μικρότερης των δέκα (10) ημερών και όχι μεγαλύτερης των είκοσι (20) ημερών από την ημερομηνία κοινοποίησης σε αυτούς της σχετικής πρόσκλησης. Η συμπλήρωση ή η αποσαφήνιση ζητείται και γίνεται αποδεκτή υπό την προϋπόθεση ότι δεν τροποποιείται η προσφορά του οικονομικού φορέα και ότι αφορά σε στοιχεία ή δεδομένα, των οποίων είναι αντικειμενικά εξακριβώσιμος ο προγενέστερος χαρακτήρας σε σχέση με το πέρας της καταληκτικής προθεσμίας παραλαβής προσφορών. Τα ανωτέρω ισχύουν κατ' αναλογίαν και για τυχόν ελλείπουσες

Αριθμός απόφασης: 1578 /2023

δηλώσεις, υπό την προϋπόθεση ότι βεβαιώνουν γεγονότα αντικειμενικώς εξακριβώσιμα ...»

7. Επειδή, ως γίνεται δεκτό, η παράβαση των διατάξεων της διακήρυξης, οδηγεί σε ακυρότητα των εγκριτικών πράξεων του αποτελέσματος του διαγωνισμού και των κατακυρωτικών αυτού πράξεων (ΟΛΣΤΕ 2137/1993). Κατά συνέπεια, τυχόν παράβαση ουσιώδους όρου της διακήρυξης, είτε κατά τη διάρκεια του διαγωνισμού, είτε κατά τη συνομολόγηση της σύμβασης, καθιστά μη νόμιμη τη σχετική διαδικασία (ΕΣ Πράξη VI Τμήματος 78/2007). Περαιτέρω, η αρχή της διαφάνειας, προϋποθέτει ότι όλοι οι όροι και τρόποι διεξαγωγής της διαδικασίας αναθέσεως πρέπει να διατυπώνονται με σαφήνεια, ακρίβεια και χωρίς αμφισημία στη Διακήρυξη του Διαγωνισμού ή στη Συγγραφή Υποχρεώσεων, κατά τρόπο ώστε, αφενός να παρέχεται σε όλους τους ευλόγως ενημερωμένους και κανονικά επιμελείς υποψηφίους η δυνατότητα να κατανοούν το ακριβές περιεχόμενό τους και να τους ερμηνεύουν με τον ίδιο τρόπο και, αφετέρου, να καθίσταται δυνατός ο εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής αποτελεσματικός έλεγχος του εάν οι προσφορές των υποψηφίων ανταποκρίνονται στα κριτήρια που διέπουν την εν λόγω σύμβαση (ΔΕΕ C496/1999, CAS Succhi di Frutta SpA, σκέψη 111 κ.λπ.). Εξάλλου, οι αρχές της διαφάνειας, της ίσης μεταχείρισης των διαγωνιζομένων και του υγιούς και αποτελεσματικού ανταγωνισμού, οι οποίες διέπουν τις διαδικασίες συνάψεως των δημοσίων συμβάσεων, είτε διέπονται από το εθνικό δίκαιο είτε από το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, επιβάλλουν σαφή και ακριβή μνεία των απαιτούμενων, προς συμμετοχή στους διαγωνισμούς, προσόντων και των υποβλητέων, κατά την κατάθεση της προσφοράς, δικαιολογητικών και λοιπών στοιχείων (βλ. ΕΑ ΣΤΕ 382/2015, ΕΑ ΣΤΕ 53/2011, 3703/2010). Συνεπώς, οι διαγωνιζόμενοι οφείλουν να υποβάλουν μόνον τα αξιούμενα από την διακήρυξη ή από τυχόν άλλη διάταξη, στην οποία αυτή ρητώς και ειδικώς παραπέμπει, δικαιολογητικά και στοιχεία για την απόδειξη ιδιοτήτων ή γεγονότων κρίσιμων για την συμμετοχή στον διαγωνισμό. Προσέτι, με βάση την αρχή της τυπικότητας των δημόσιων διαγωνισμών, μόνο όταν έχει τεθεί όρος στη Διακήρυξη επί ποινή αποκλεισμού - είτε ουσιαστικός, είτε τυπικός - κάθε διαγωνιζόμενος έχει δικαίωμα να επικαλεσθεί παράβασή του και να

Αριθμός απόφασης: 1578 /2023

επιδιώξει τον αποκλεισμό των άλλων διαγωνιζόμενων, προς διασφάλιση της αρχής της διαφάνειας, του ανταγωνισμού και της ίσης μεταχείρισης των διαγωνιζομένων (ΣΤΕ 194/2011)

8. Επειδή, από τη γραμματική διατύπωση των παρατεθέντων στη σκέψη 6 της παρούσας όρων της οικείας διακήρυξης, συνάγεται ρητώς ότι οι συμμετέχοντες οικονομικοί φορείς, για την επίμαχη διαδικασία σύναψης σύμβασης, οφείλουν να υποβάλλουν τη προσφορά τους σε συμμόρφωση με τους απαράβατους όρους περί σύνταξης και υποβολής της προσφοράς, κατά τον τρόπο και το περιεχόμενο που ορίζεται στην διακήρυξη και συγκεκριμένα στις παραγράφους 2.4.1, 2.4.2., 2.4.3., 2.4.4., 2.4.5., η δε αναθέτουσα αρχή προβαίνει στην αποσφράγιση και αξιολόγηση των προσφορών κατά τα ειδικότερα ορισθέντα στο άρθρο 3.1. αυτής. Από την επισκόπηση των στοιχείων του φακέλου της προκείμενης υπόθεσης συνάγεται, καταρχάς, ότι η αναθέτουσα αρχή, κατά τον έλεγχο των δικαιολογητικών συμμετοχής των προσφορών και δη της προσφοράς της προσφεύγουσας ένωσης διαπίστωσε ότι περιλαμβάνει το σύνολο των δικαιολογητικών συμμετοχής που προβλέπονται στην οικεία διακήρυξη, ειδικότερα δε δηλώνει στην προσφορά της τα τμήματα της σύμβασης που προτίθεται να αναθέσει υπό μορφή υπεργολαβίας σε τρίτους, καθώς και τους υπεργολάβους που προτείνει, ενώ το συνολικό ποσοστό δεν υπερβαίνει το 30%. Κατά τον έλεγχο δε, των ως άνω δικαιολογητικών, προέβη η αναθέτουσα αρχή στις ακόλουθες διαπιστώσεις: Στο ψηφιακά υπογεγραμμένο ΕΕΕΣ του «...» στο ΜΕΡΟΣ II - ΤΜΗΜΑ Α - παρ. «Τμήματα που συμμετάσχει ο ΟΦ» δηλώνονται στοιχεία ετέρου οικονομικού φορέα. Στο ψηφιακά υπογεγραμμένο ΕΕΕΣ του εξωτερικού συνεργάτη «...» δηλώνεται ποσοστό 2,1% ενώ στο υπογεγραμμένο συμφωνητικό συνεργασίας με την εταιρεία με την επωνυμία «...» δηλώνεται ποσοστό 2%. Στο υποβληθέν απόσπασμα του πρακτικού του Διοικητικού Συμβουλίου Γ2/3/253/31.05.2023 (ΑΔΑ «...») του «...» περί έγκρισης συνεργασίας με την εταιρεία με την επωνυμία «...» δεν περιλαμβάνεται η εξουσιοδότηση του νομίμου εκπροσώπου του φορέα «...» για την υπογραφή του Ευρωπαϊκού Ενιαίου Εγγράφου Σύμβασης (ΕΕΕΣ) και όλων των απαιτούμενων δικαιολογητικών, εγγράφων στο πλαίσιο συμμετοχής στο διαγωνισμό. Στη συνέχεια και δεδομένων των ανωτέρω, η αναθέτουσα

Αριθμός απόφασης: 1578 /2023

αρχή προέβη στην με αριθμ. πρωτ. 13431/04.07.2023 κλήση του οικονομικού φορέα προκειμένου για την υποβολή, ως αποτυπώνεται σε αυτή: 1. του διορθωμένου και ψηφιακά υπογεγραμμένου ΕΕΕΣ του τρίτου φορέα/υπεργολάβου «...» 2. των ορθών, ως προς το ποσοστό συμμετοχής επί της σύμβασης, δικαιολογητικών του εξωτερικού συνεργάτη «...» και 3. την εξουσιοδότηση υπογραφής ΕΕΕΣ/εκπροσώπησης του «...» για τον «...», εντός ταχθείσας προθεσμίας δέκα (10) ημερών. Η προσφεύγουσα, εντούτοις, δεν ανταποκρίθηκε εμπροθέσμως στην ως άνω κλήση της αναθέτουσας αρχής, ήτοι μέχρι τις 14.07.2023, απέστειλε δε, έγγραφο αίτημα παράτασης της προθεσμίας χορήγησης των διευκρινήσεων, μετά την καταληκτική ημερομηνία της ταχθείσας προθεσμίας, ήτοι στις 17.07.2023 και εντέλει στις 20.07.2023 απέστειλε τις σχετικές διευκρινήσεις της. Διά της προσβαλλομένης και κατ' αποδοχήν των 1ου με αριθμ. πρωτ. 13265/30.06.2023 και 2ου με αριθμ. πρωτ. 14684/24.07.2023 πρακτικών περί της αποσφράγισης και αξιολόγησης των τεχνικών προσφορών, απερρίφθη η προσφορά της με την αιτιολογία, ως διατυπώνεται στη προσβαλλομένη, ότι δεν ανταποκρίθηκε εμπρόθεσμα στην κλήση σε παροχή διευκρινίσεων, την οποία απηύθυνε η αναθέτουσα αρχή με το υπ' αρ. 13431/04.07.2023 έγγραφό της, συμφώνως προς τα οριζόμενα στην παράγραφο 2.4.6. «Λόγοι απόρριψης προσφορών» της υπ' αρ. «...» (ΑΔΑΜ: «...») Διακήρυξης.

9. Επειδή, σε συνέχεια των ανωτέρω πραγματικών και νομικών δεδομένων της υπόθεσης, προκύπτει ότι η αναθέτουσα αρχή, διαπιστώνοντας λανθασμένες ή ασαφείς πληροφορίες (συγκεκριμένα στο υποβληθέν ΕΕΕΣ του τρίτου/ «...» και σχετικά με το ποσοστό συμμετοχής εξωτερικού συνεργάτη της προσφεύγουσας) καθώς και ελλιπή τεκμηρίωση (ειδικότερα της εξουσιοδότηση υπογραφής ΕΕΕΣ/εκπροσώπησης του «...») στα υποβληθέντα από τη προσφεύγουσα ένωση δικαιολογητικά συμμετοχής της προσφοράς της, προέβη κατά τα ορισθέντα στο άρθρο 102 του ν. 4412/2016 και την παρ. 3.1.2.1 της οικείας διακήρυξης, στην κλήση της προσφεύγουσας προς διευκρινήσεις και συμπλήρωση των ελλειπόντων στοιχείων, τηρώντας τις αρχές της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας, καθόσον τα ανωτέρω επιδέχονται συμπλήρωσης, διόρθωσης, αποσαφήνισης ή διευκρίνισης. Δοθέντος ότι κατά τα ρητώς και εναργώς επιτασσόμενα στο οικείο νομοθετικό

Αριθμός απόφασης: 1578 /2023

και κανονιστικό πλαίσιο, οι ως άνω διευκρινήσεις θα πρέπει να δίδονται από τον οικονομικό φορέα κατά την ταχθείσα στη σχετική πρόσκληση προθεσμία, ως επίσης και ότι στην περίπτωση κατά την οποία ο προσφέρων δεν παράσχει τις απαιτούμενες εξηγήσεις, εντός της προκαθορισμένης προθεσμίας, τούτο αποτελεί λόγο απόρριψης της προσφοράς, συνάγεται ότι η αναθέτουσα αρχή, εν προκειμένω, κατά δέσμια αρμοδιότητα αυτής, προέβη στην απόρριψη της προσφοράς της προσφεύγουσας, λόγω της μη εμπρόθεσμης υποβολής από πλευράς της των ζητηθεισών διευκρινήσεων. Επομένως, αλυσιτελώς και αβασίμως παραπονείται η προσφεύγουσα ότι δεν υπήρχε καταρχήν ασάφεια ή ουσιώδης πλημμέλεια χρήζουσας διευκρίνησης και συνακολούθως το αίτημα της αναθέτουσας αρχής προς διευκρινήσεις κείται εκτός των προϋποθέσεων του νόμου αλλά και των άκρων ορίων της διακριτικής της ευχέρειας, διότι, αντιθέτως, από τον διενεργηθέντα από την αναθέτουσα αρχή έλεγχο των δικαιολογητικών συμμετοχής της προσφοράς της προσφεύγουσας ένωσης, διαπιστώθηκαν οι κατά τα ως άνω πλημμέλειες και ελλείψεις που έχρηζαν διευκρίνησης, βάσει του άρθρου 102 του ν. 4412/2016 και της παρ. 3.1.2.1 της υπόψη διακήρυξης, τηρώντας δε τις αρχές της ίσης μεταχείρισης των διαγωνιζομένων και της διαφάνειας, αλλά και της τυπικότητας που διέπει τους δημόσιους διαγωνισμούς, η αναθέτουσα αρχή προέβη στην σχετική κλήση της προσφεύγουσας προς διευκρινήσεις. Ομοίως αλυσιτελώς παραπονείται η προσφεύγουσα ότι παρανόμως απορρίφθηκε σιωπηρώς το αίτημα της προς παράταση της χορηγηθείσας προθεσμίας υποβολής των διευκρινήσεων της, δοθέντος ότι η προσφεύγουσα υπέβαλε το εν λόγω αίτημα, μετά την πάροδο της ταχθείσας διά της σχετικής πρόσκλησης προθεσμίας προς υποβολή των απαιτούμενων διευκρινήσεων. Περαιτέρω, οι προβαλλόμενοι από τη προσφεύγουσα ειδικότεροι ισχυρισμοί ότι δηλαδή η εξουσία εκπροσώπησης και υπογραφής του ΕΕΕΣ του «...» παρέχεται από τον νόμο και είναι γνωστό τοις πάσι, σε κάθε περίπτωση δεν επηρεάζεται η πληρότητα και σαφήνεια της προσφοράς είναι απορριπτέοι ως αλυσιτελείς, διότι δεν πλήρουν την κατά τα ως άνω παραδοχή περί του εκπροθέσμου της παροχής διευκρινήσεων και, συνεπεία αυτού, του λόγου απόρριψης της προσφοράς (2.4.6 της διακήρυξης), κατά δέσμια αρμοδιότητα της αναθέτουσας αρχής, ως συντρέχει εν προκειμένω.

Αριθμός απόφασης: 1578 /2023

10. Επειδή, εξάλλου, η προσφεύγουσα άνευ εννόμου συμφέροντος προβάλλει ισχυρισμούς περί παραβίασης της αρχής της αμεροληψίας καθώς και της κατά στάδια διενέργειας των διαγωνισμών, καθώς από το υπ' αριθ. 14684/24.07.2023 πρακτικό εμφανίζεται ότι προέβη η αναθέτουσα αρχή στην αξιολόγηση της τεχνικής προσφοράς της προσφεύγουσας και τη βαθμολόγηση της τεχνικής προσφοράς της έτερης διαγωνιζόμενης ένωσης, πριν από την έκδοση της προσβαλλομένης, διά της οποίας απορρίπτεται η προσφορά της. Στο εν λόγω πρακτικό ωστόσο, που αποτελεί και αναπόσπαστο μέρος της προσβαλλομένης, διατυπώνεται: «Η Επιτροπή κατόπιν διαλογικής συζήτησης και μελετώντας εκ νέου την προσφορά της ένωσης εταιρειών «...» και «...» κατέληξε ότι δεν προκύπτει εκ του φακέλου της προσφοράς, ως ουσιώδες στοιχείο, η εξουσιοδότηση του κ. «...» για την υπογραφή του «...» και απέκλεισε από τη διαδικασία βαθμολόγησης την προσφορά με κωδ. «...». Ακόμη όμως και στη περίπτωση που ήθελε υποτεθεί ισχύουν οι προβαλλόμενοι διά αυτού του λόγου της προσφυγής ισχυρισμοί της προσφεύγουσας, τούτο δεν συνεπάγεται ούτε στοιχειοθετεί καμία βλάβη της, ως αβασίμως παραπονείται, διότι ως συναφώς γίνεται δεκτό (ΣΤΕ 169/2021), ακόμη κι αν πράγματι υφίσταται τυπική πλημμέλεια, αυτή δεν δύναται να επιφέρει την ακύρωση της τελικώς εκδοθείσας πράξης, εφόσον δεν ασκεί επιρροή η εν λόγω πλημμέλεια στην διαμόρφωση του περιεχομένου της παραδεκτώς προσβαλλομένης πράξης ή στην τυχόν αποστέρηση διαδικαστικού δικαιώματος της προσφεύγουσας. Επομένως και καθόσον, κατά τα ανωτέρω εκτεθέντα, η αναθέτουσα αρχή απέρριψε διά της προσβαλλομένης τη προσφορά της προσφεύγουσας, κατά δέσμια αρμοδιότητα αυτής και σε συμμόρφωση με τα εκ του κανονιστικού και νομοθετικού πλαισίου αξιωθέντα, οι σχετικοί ισχυρισμοί της προσφεύγουσας είναι απορριπτέοι.

11. Επειδή, κατόπιν τούτων, η προσφυγή πρέπει να απορριφθεί και επομένως, το παράβολο πρέπει να καταπέσει υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου, κατά το άρθρο 363 παρ. 6 του Ν. 4412/2016.

Για τους λόγους αυτούς

Αριθμός απόφασης: 1578 /2023

Απορρίπτει τη προσφυγή.

Ορίζει την κατάπτωση του παραβόλου

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στις 11 Οκτωβρίου 2023 και εκδόθηκε στις 31 Οκτωβρίου 2023 στον Άγιο Ιωάννη Ρέντη.

**Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΚΑΡΑΔΗΜΑ**

**Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΡΟΥΜΕΛΙΩΤΗ**